

02.05.2012

Kj/20

§ 494

V Ryj / Vt Sari Näreen aloite näkövammaisten liikkumisen helpottamisesta

HEL 2011-009200 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Sari Näreen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Sari Näreen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa vt Sari Näreen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että mahdollisuuksia esteettömään liikkumiseen on parannettu lukuisilla tavoilla Helsinki kaikille -esteettömyyden puitteissa.

Esteettömyys otetaan huomioon kaivutöissä ja tilapäisissä liikennejärjestelyissä. Esteettömyyteen liittyvää koulutusta on myös annettu sekä kaupungin että yksityisille urakoitsijoille. Aloitteessa mainittu Tennispalatsin edessä oleva tankoeste korvataan esteettömällä ratkaisulla.

A-standien yms. kulkemista haittaavien esteiden sijoittelua selvittänyt työryhmä jätti raporttinsa helmikuussa ja esitti mm. standien käyttöä koskevien linjausten laatimista, rakennustapaohjeen antamista standien sijoittelusta, tiedotuksen ja yhteistyön lisäämistä ohjeiden

noudattamisen valvonnassa. Kaupunginjohtaja on 14.3.2012 merkinnyt raportin tiedoksi ja kehottanut ao. virastoja ryhtymään esitettyihin toimenpiteisiin asiassa. Uudet linjaukset ja ohjeet valmistellaan 2012 aikana.

Nykyinen raitiovaunujen Helmi-järjestelmä korvataan uudella taksa- ja lippujärjestelmän uusimishankkeen yhteydessä. Metrovaunujen opastusjärjestelmän uusiminen alkaa 2012. Taustamelun vähentäminen liikekeskuksissa on kiinteistönomistajien vastuulla.

Taustamelun vähentäminen liikekeskuksissa on kiinteistönomistajien vastuulla.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Sari Näreen aloite

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 23.04.2012 § 404

Pöydälle 23.04.2012

HEL 2011-009200 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Toimitusjohtaja 22.3.2012

HEL 2011-009200 T 00 00 03

Sari Näreen valtuustoaloite koskien näkövammaisten liikkumien helpottamista.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

1. HKL pyrkii toimissaan tuottamaan esteetöntä liikkumista myös liikenteen poikkeustilanteissa kuten rakennustöiden yhteydessä. Edellytämme omilta työntekijöiltämme sekä urakoitsijoiltamme siisteyttä ja kulkuväylien pitämistä esteettöminä. Työmailla on rakennustöiden aikana valvoja, jonka tehtävänä on valvoa myös työmaiden siisteyttä ja turvallisuutta.
2. HKL pyrkii pitämään metroasemat ja muut tilansa vapaana ylimääräisestä taustamelusta. Metroasemilla, metrojunissa ja raitiovaunuissa ei esimerkiksi sallita taustamusiikkia.
3. Raitiovaunuissa kokeiltu pysäkkikuulutusjärjestelmä kuuluu vuonna 1999 käyttöön otettuun Helmi-järjestelmään, jonka yhteydessä tutkittiin pysäkkikuulutusten toimivuutta. Silloinen järjestelmä ei täyttänyt sille asetettuja laatuvaatimuksia etenkin äänen laadun osalta.

Nykyinen Helmi-järjestelmä korvataan 2014 jälkeen uudella HSL:n Lippu- ja Informaatiojärjestelmällä (LIJ 2014). HSL tutkii tämän yhteydessä mahdollisuutta toteuttaa pysäkkikuulutukset uudestaan aiempaa paremmalla järjestelmällä. HSL tutkii samassa yhteydessä myös muita tapoja toteuttaa pysäkkitiedon välittäminen näkövammaisille esim. matkapuhelimella.

HKL mahdollistaa pysäkkikuulutusjärjestelmän mahdollisen käytön omissa raitiovaunuissaan pitämällä huolen, että vaunujen äänentoistojärjestelmä on pysäkkikuulutusten vaatimalla teknisellä tasolla.

4. HKL toteuttaa omalta osaltaan Helsinki kaikille – hankkeen toimia. HKL yhdessä HSL:n kanssa on kiirehtinyt pysäkkien peruskorjausta ja kunnostusta, joiden yhteydessä pysäkkejä muutetaan esteettömyysohjeen mukaiseksi. HKL aloittaa vuonna 2012 metroasemien opastusjärjestelmän uusimisen, jonka suunnittelussa otetaan erityisesti huomioon esteettömyys ja näkövammaisten liikkuminen.

02.05.2012

Kj/20

Raitiovaunukaluston esteettömyys paranee kun uusi täysin matalalattiaainen NRV 2010 kalusto otetaan käyttöön 2013-2018. 10 vielä korjaamattomista nykyisistä korkealattiaista raitiovaunuista varustetaan matalalattiaisella jatko-osalla. HKL:n tavoite on, että vuonna 2015 yhdeksän kymmenestä ajetuista raitiovaunujen lähdeistä on matalalattiaisia.

Lisätiedot

Lähdetie Artturi, projektipäällikkö, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 21.02.2012 § 55

HEL 2011-009200 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuutettu Sari Näre ja 34 muuta valtuutettua ovat tehneet 30.11.2011 aloitteen koskien etenkin näkövammaisten, mutta myös liikuntarajoitteisten ja lastenvaunujen kanssa kulkevien liikkumisen helpottamista. Aloitteessa todetaan, että Helsinki kaikille – hankkeen tavoite saada kaupungin julkiset tilat esteettömiksi vuoteen 2011 mennessä ei ole toteutunut.

Aloitteessa esitetään, että Helsingin jalkakäytäviä siistitään liikkumista häiritsevistä ylimääräisistä esteistä (mm. tolpat, ständit, työmaasotku jne.), kaupallista taustamelua vähennetään (mm. kauppakeskuksissa), lähtö- ja pysäkkikuulutuksia lisätään julkisissa liikennevälineissä alkaen kolmosen ratikan pysäkkikuulutusten palauttamisesta sekä kiirehditään Helsinki kaikille –hankkeen tavoitteiden toteutumista.

Asiasta on pyydetty ympäristölautakunnan lausunto 29.2.2012 mennessä.

Helsinki kaikille (aikaisemmin Esteetön Helsinki) -projekti käynnistyi vuonna 2002. Toimintaohjeena ja periaatteena oli kaupunginhallituksen 15.10.2001 päätöksen mukainen liikkumisesteettömyysstrategia-ohjelma. Helsingin kaupunki on panostanut eri hallintokuntien yhteistyönä esteettömyyteen tähtääviä käytännön toimenpiteitä Helsingin kaupungin esteettömyysuunnitelman mukaisesti. Suunnitelman tarkoituksena oli käytännön työn ohjaaminen niin, että se edistäisi mahdollisimman tehokkaasti esteettömyyttä koko kaupungin laajuudessa ja auttaisi hallintokuntia niiden omassa esteettömyystyössä.

Ympäristölautakunta suhtautuu aloitteeseen myönteisesti todeten kuitenkin, että siinä mainitut asiat eivät kuulu ympäristökeskuksen toimialaan, paitsi Helsinki kaikille –hankkeen mukaisesti kaikille hallintokunnille annettu yleinen velvoite ottaa kaikessa toiminnassaan huomioon esteettömyys.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen

Lisätiedot

Leea Kultanen, johtava terveystarkastaja, puhelin: +358 9 310 31522
leea.kultanen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 14.02.2012 § 70

HEL 2011-009200 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Esteettömyys kaivutöissä ja tilapäisissä liikennejärjestelyissä

Rakennusvirastossa on panostettu paljon kaivu- ja rakennustöiden yhteydessä syntyvien työmaaympäristöjen esteettömyyteen. Erityisesti jalankulkuväylillä ja pyöräteillä olevien työmaiden suojausta ja tilapäisten liikennejärjestelyjen parempaa ohjaavuutta on kehitetty ohjeistuksen, koulutuksen ja valvonnan avulla. Lähtökohtana kehittämistyölle on toiminut vuonna 2006 Helsinki kaikille -projektille valmistunut insinööryö Esteettömyys tilapäisissä liikennejärjestelyissä ja sen pohjalta laadittu SuRaKu -ohjekortti 8 Tilapäiset liikennejärjestelyt.

Syksyllä 2006 esteettömyys oli ensimmäistä kertaa mukana osana työmaiden lupa-asioita, suojausta ja liikennejärjestelyjä käsittelevää kaivukoulutusta. Koulutus oli pääkaupunkiseudun yhteinen, ja siihen osallistui noin 100 urakoitsijaa, jotka tekevät kaivu- ja liikennejärjestelyitä Helsingissä, Espoossa, Vantaalla ja Kauniaisissa. Kokeiluvuoden jälkeen esteettömyydestä tuli pysyvä aihe vuosittain järjestettävää kaivukoulutusta.

Vuonna 2007 Helsinki kaikille -projekti järjesti yhdessä rakennusviraston alueidenkäyttöyksikön kanssa kaksi erityisesti esteettömyyteen liittyvää työmaakoulutusta. Koulutuksiin osallistui tarkastajia ja valvoja rakennusvirastosta, Helsingin Energialta ja Helsingin Vedestä sekä yksityisiä urakoitsijoita. Helsingin vammaisneuvoston esteettömyystyöryhmä oli mukana koulutuspäivissä

luennoimassa ja työmaatestikierroksilla. Osallistujat saivat kokeilla liikkumista pyörätuolin ja näkövammaisuutta simuloivien lasien kanssa. Koulutuspäivissä oli yhteensä noin 50 osallistujaa ja molemmat koulutuspäivät saivat osallistujilta hyvää palautetta.

Vuonna 2008 pidettiin kaksi vastaavaa työmaakoulutuspäivää rakennusviraston pysäköinnintarkastajille, joiden työnkuvaa laajennettiin koskemaan jalankulku- ja pyöräteillä olevien työmaiden valvontaa. Koulutukseen osallistui yhteensä noin 55 henkilöä. Pysäköinnintarkastajien työnkuvan laajentaminen oli kokeilu, jota päätettiin jatkaa työmaiden valvonnasta saatujen hyvien kokemusten vuoksi. Vuoden 2008 aikana pysäköinnintarkastajilta tuli noin 200 ilmoitusta työmaista ja lisääntynyt valvontatyö koettiin hyödylliseksi erityisesti keskusta-alueella.

Vuonna 2010 alueidenkäyttöyksikkö järjesti työmaiden tehovalvontaviikon, jonka aikana kiinnitettiin huomiota työmaiden suojauksiin ja liikennejärjestelyjen toimivuuteen jalankulku- ja pyöräteillä erityisesti Helsingin keskustassa. Helsinki kaikille -projekti osallistui teemaviikkoon kiertämällä tarkastajista ja pysäköinnintarkastajista koostuvan ryhmän mukana yhtenä tehoviikon päivistä. Samanlainen tehovalvontaviikko järjestettiin myös vuonna 2011.

Kaupallisen taustamelun vähentäminen

Kauppakeskuksissa ja muissa yksityisissä tiloissa taustamelun vähentäminen on kiinteistön omistajan vastuulla.

Lähtö- ja pysäkkikuulutusten lisääminen julkisissa liikennevälineissä

Helsinki kaikille -projekti on laatinut Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset, jotka tulevat kaupunginhallituksen päätettäväksi kevään 2012 aikana. Helsingin kaupungin esteettömyyslinjausten tarkoituksena on toimia yhtenäisinä koko kaupunkia ja kaikkia hallintokuntia koskevinä yleisinä linjauksina esteettömyystyössä. Esteettömyyslinjaukset muodostavat kokonaiskehysten eri hallintokuntien omille esteettömyyteen liittyville toteutusohjelmille. Yhtenä painopistealueena on kaavoitus ja liikennesuunnittelu, johon kuuluu myös julkisen liikenteen verkoston toimivuus. Julkisen liikenteen verkoston toimivuuteen sisältyy myös se, että liikennevälineisiin saadaan selkeät pysäkkikuulutukset ja -näytöt palvelemaan myös näkö- ja kuulovammaisia käyttäjiä. Tämä periaate on kirjattu esteettömyyslinjauksiin ja se kuuluu Helsingin seudun liikenteen toimialaan.

Tennispalatsin raitiovaunupysäkin edessä suojatien kohdalla oleva tankoeste

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

02.05.2012

Kj/20

Tennispalatsin raitiovaunupysäkin edessä suojatien kohdalla oleva tankoeste johtuu Kampin linja-autoterminaalien järjestelyistä. Este tullaan korvaamaan turvallisella ja esteettömällä ratkaisulla mahdollisimman pian.

Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset ja yleisten alueiden lupaehdot

Helsingin kaupungin esteettömyyslinjauksien tarkoituksena on toimia yhtenäisinä koko kaupunkia ja kaikkia hallintokuntia koskevinä yleisinä linjauksina esteettömyystyössä. Esteettömyyslinjaukset muodostavat kokonaisuuden eri hallintokuntien omille esteettömyyteen liittyville toteutusohjelmille ja hallintokuntien kesken käytävälle vuorovaikutukselle. Helsingin kaupungin esteettömyyslinjaukset tuodaan kaupunginhallitukseen kevään 2012 aikana.

Lumivallien poistaminen katujen ja jalkakäytävien aurauksen yhteydessä vaatii työohjeiden tarkentamista, yhteistyön lisäämistä ja tarvittaessa resurssien lisäämistä.

Yleisten alueiden lupaehdot tarkistetaan esteettömyyden osalta (tapahtumat, terassit ym. tilapäiset rakenteet).

Mainostelineiden sijoittamisen, määrän ja ominaisuuksien kriteerit tarkistetaan sisältäen myös A-standeja koskevan linjauksen.

Helsinki kaikille -projektin tavoitteiden toteutuminen ja seuranta

Helsingin kaupungin esteettömyystyötä jatketaan 31.12.2011 päättyneen Helsinki kaikille -projektin jälkeenkin. Kaupunginhallitus päätti 16.1.2012, että Helsinkiin perustetaan määräaikainen esteettömyysasioiden neuvottelukunta. Neuvottelukunnan keskeisenä tehtävänä on koordinoita ja edistää koko kaupungin esteettömyystyötä ja seurata esteettömyyden toimeenpanoa käytännön hankkeissa eri hallintokunnissa. Neuvottelukunta koostuu eri hallintokuntia sekä vammais- ja vanhusneuvostoa sekä yleisten töiden lautakuntaa edustavista jäsenistä. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri. Neuvottelukunta raportoi toiminnastaan vuosittain kaupunginhallitukselle.

Käsittely

14.02.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä lisäsi päätösehdotuksen kappaleen 10 jälkeen seuraavaan uuden kappaleen:

"Lumivallien poistaminen katujen ja jalkakäytävien aurauksen yhteydessä vaatii työohjeiden tarkentamista, yhteistyön lisäämistä ja tarvittaessa resurssien lisäämistä."

02.05.2012

Kj/20

Lisäksi esittelijä poisti päätösehdotuksen kappaleen 9 toisen virkkeen:
"Este on tilapäinen ja poistuu vuoteen 2015 mennessä."

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Pirjo Tujula, projektinjohtaja, puhelin: 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi